

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Michálíka a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí konanom 22. augusta 2013 v Bratislave v trestnej veci obvineného **R. L.** pre zločin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, ods. 2 písm. a/ písm. d/ Tr. zák. o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 3To 124/2011, z 12. januára 2012 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného **R. L.** **sa o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica, sp. zn. 2T 109/2011, z 8. novembra 2011 bol obvinený **R. L.** uznaný vinným zo zločinu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. d/ Tr. zák. a podľa § 183 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 42 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a uložil mu súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov. Prvostupňový súd zrušil výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Pezinok, sp. zn. 3T 224/2010, z 21. decembra 2010, ktorým bol obvinenému uložený trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov, výkon ktorého mu bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu 2 roky.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. súd obvineného pre výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. súd obvinenému uložil trest prepadnutia veci plastovej hračkárskej pištole a kuchynského noža.

Naproti tomu súd podľa § 285 písm. d/ Tr. por. obvineného R. L. spod obžaloby pre pokračujúci zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zák., § 139 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., § 127 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, ako je uvedené vo výroku prvostupňového rozhodnutia, oslobodil, pretože skutok nie je trestným činom.

Proti prvostupňovému rozsudku podali odvolanie obžalovaný a okresný prokurátor v Považskej Bystrici. Krajský súd v Trenčíne uznesením, sp. zn. 3To 124/2011, z 12. januára 2012 odvolania obžalovaného a okresného prokurátora zamietol.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 3To 124/2011, z 12. januára 2012 podal 18. decembra 2012 dovolanie obvinený z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/ písm. g/, písm. i/ Tr. por.

Dovolací dôvod podľa obvineného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je naplnený tým, že počas hlavného pojednávania nebol obvinený ani raz zo strany súdu vyzvaný na to, aby sa vyjadril k jednotlivým vykonaným dôkazom a prečítaným svedeckým výpovediam a tým došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom. Porušenie práva na obhajobu bolo aj tým, že súd pri predbežnom prejednaní obžaloby zamietol jeho návrh na vykonanie dôkazov bez akéhokoľvek zdôvodnenia. K porušeniu práva na obhajobu došlo aj z toho dôvodu, že súd nevypočul znalkyňu napriek tomu, že v záveroch nekonštatuje jednoznačnú istotu v odpovediach na položené otázky. Tieto rozpory neodstránil ani odvolací súd napriek tomu, že obvinený v odvolaní na to poukázal.

K naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. podľa obvineného došlo preto, že pri výsluchu poškodenej došlo k nezákonnosti, že výsluch bol vykonaný nezákonným spôsobom, pretože poškodená sa nevyjadrila ku skutočnostiam, ktoré boli predmetom konania a len súhlasila so skutočnosťami, ktoré jej boli prvostupňovým súdom interpretované z jej výpovedi z prípravného konania. Neboli splnené podmienky na prečítanie zápisnice z prípravného konania uvedené v § 263 Tr. por. a ani použitie § 264 Tr. por. Poškodená nebola schopná súvisle opísať skutok, ktorý som mal ja ako obvinený spáchať. Z tohto dôvodu nemal na ňu prvostupňový súd pri rozhodovaní prihliadať. Odvolací súd mal pochybenia prvostupňového súdu odstrániť a tým, že ich neodstránil došlo k porušeniu zásady náležitého zistenia skutkového stavu podľa § 2 ods. 10 Tr. por.

a posledným pochybením vo výpovedi poškodenej je to, že na základe tej istej výpovede som bol aj odsúdený aj oslobodený spod obžaloby.

Obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 3To 124/2011, z 12. januára 2012 bol porušený zákon v jeho neprospech. Navrhol zrušiť druhostupňové uznesenie a prvostupňový rozsudok vo výroku o vine, vo výroku o treste a vo výroku o náhrade škody s tým, aby dovolací súd prikázal súdu prvého stupňa, aby vec v potrebnom rozsahu opätovne prejednal a rozhodol.

K dovolaniu sa vyjadrili strany trestného konania.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry v Považskej Bystrici vo vyjadrení napísala, že dovolanie považuje za nedôvodné. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. uviedla, že v predmetnej veci mal obvinený R. L. obhajcu od začiatku trestného stíhania. Obhajcovia sa zúčastňovali všetkých procesných úkonov a využívali všetky svoje práva stanovené zákonom. Predseda senátu na hlavných pojednávaniach umožnil obvinenému, aby sa vyjadril k výpovedi poškodenej, kládol jej otázky a vyjadroval sa ku všetkým svedeckým výpovediam a dôkazom. Pri čítaní znaleckého posudku súd neporušil ust. § 268 ods. 2 Tr. por. Dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nie je naplnený, pretože svedkyňa nevy povedala rozdielne v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní a svojou výpoveďou usvedčovala obvineného zo spáchania trestnej činnosti. Dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Nebol naplnený ani dovolací dôvod podľa ust. § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., pretože prvostupňový súd správne právne posúdil konanie obvineného a odvolací súd dospel k rovnakým skutkovým zisteniam ako prvostupňový súd. Navrhla, aby dovolací súd uznesením podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného odmietol. K dovolaniu obvineného poškodená v písomnom vyjadrení uviedla, že sa pridržiava svojich výpovedí vykonaných v prípravnom konaní a v konaní na súde.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1 Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu

(§ 369 ods. 2 písm. b/ a § 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 Tr. por., veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo a podal riadny opravný prostriedok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preštudovaní spisového materiálu dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V súlade s § 385 ods. 1 Tr. por. je dovolací súd viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorý je určený k náprave v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych pochybení, čo celkom zreteľne vyplýva z konštrukcie jednotlivých dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. l/ Tr. por., resp. aj z ustanovenia § 374 ods. 3 Tr. por. Ako už aj z vyššie uvedeného vyplýva, neslúži teda k revízii a náprave skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, upravovať alebo meniť iba súd odvolací (§ 322 ods. 3, § 326 ods. 5 Tr. por.). Samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení dovolací súd nemôže skúmať

už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie okolností potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže vykonať dovolací súd dôkazy len v obmedzenom rozsahu.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je daný v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Dovolanie je teda určené **k náprave právnych chýb** rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Právnym posúdením skutku sa rozumie jeho hmotnoprávne posúdenie. Podstatou právneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, t. j. Trestného zákona na skutkový stav, ktorý zistil súd. Najvyšší súd môže rozhodnutie súdov nižších súdov zmeniť, ak zistí, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že išlo o iný trestný čin.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie porušenie ustanovení Trestného zákona alebo nesprávne použitie iných právnych predpisov (napr. Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka).

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. najvyšší súd uvádza, že právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, zabezpečuje rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátora na druhej strane. Právo na obhajobu je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu.

Zákon pre uplatnenie dovolacieho dôvodu predpokladá len zásadné porušenie práva na obhajobu (teda nie každé porušenie práva na obhajobu).

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ možno uplatniť len v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonanie jednotlivých dôkazných prostriedkov. Nemožno ním však napadnúť spôsob hodnotenia dôkazu (jeho vecnosť obsahom správnosť).

K dovolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné uviesť, že skutočne došlo k pochybeniu, keď sa obvinený nevyjadril k vykonaným dôkazom, prečítaným svedeckým výpovediam. Obvinený ale počas vykonávania dôkazov kládol otázky a z toho vyplýva, že pri vykonávaní dôkazov bol prítomný a keby mal pripomienky k jednotlivým dôkazom, bol by ich určite uviedol. Nie sú pravdivé tvrdenia obvineného v tom, že súd bez akéhokoľvek zdôvodnenia zamietol návrhy obvineného na vykonanie dôkazov. Pri predbežnom prejednaní obžaloby 7. júna 2011 navrhol vykonať dôkazy najskôr prokurátor, obžalovaný sa pripojil k návrhom navrhnutých dôkazov prokurátorom a doplnil návrh na vykonanie dôkazov o výsluh svedkov Š., H. a MUDr. M. S.. Súd vo veci vytýčil termín hlavného pojednávania a do zápisnice o hlavnom pojednávaní uviedol, že na hlavné pojednávanie budú predvolaní všetci navrhnutí svedkovia. Na hlavnom pojednávaní konanom 25. októbra boli vypočuté obidve svedkyne. Na tom istom pojednávaní bol vypočutý znalec Š., ktorý doktorkou S. podal znalecký posudok. To znamená, že boli vykonané všetky dôkazy, ktoré obvinený pri predbežnom prejednaní obžaloby navrhol (stačí vypočuť jedného zo znalcov, ktorí vo veci podali znalecký posudok). Na hlavnom pojednávaní 8. novembra 2011 obvinený uviedol, že nemá ďalšie návrhy na vykonanie dôkazov. V ten istý deň bol na hlavnom pojednávaní so súhlasom obvineného a prokurátora prečítaný aj znalecký posudok znalkyne PhDr. K., ktorá zomrela. Obvinený k znaleckému posudku nemal žiadne pripomienky. Aj keď bolo porušené právo obvineného na obhajobu tým, že obvinený sa nevyjadril ku každej prečítanej výpovedi svedka, nešlo o zásadné porušenie práva na obhajobu, a preto nie je vo veci daný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

K námietke nezákonnosti výsluchu svedkyne a porušeniu ustanovení Trestného poriadku pri jej výsluchu najvyšší súd považuje za potrebné uviesť nasledovné : V konaní neboli splnené podmienky na postup podľa ust. § 263 a § 264 Tr. por. Pri výsluchu svedkyne R. neboli porušené citované ustanovenia pri jej výsluchu. Na hlavnom pojednávaní sa nečítala výpoveď svedkyne. Svedkyňa sa kládli otázky a sudca sa jej pýtal na niektoré veci, ktoré uviedla pri výsluchu a neuviedla ich na hlavnom pojednávaní, či sú pravdivé. Svedkyňa

nevypovedala na hlavnom pojednávaní inak, ako v prípravnom konaní a preto nebolo potrebné čítať jej výpoveď z prípravného konania. Nepochybil v konaní ani odvolací súd, ako to v dovolaní uvádza obvinený a zároveň mu vytýka, že nenapravil procesné pochybenia prvostupňového súdu. Ďalšie námietky obvineného dovolací súd vyhodnotil ako námietky smerujúce do hodnotenia dôkazov, čo je v dovolacom konaní vylúčené.

Obvineného námietky voči nesprávne zistenému skutkovému stavu a následne zlého právneho posúdenia konania obvineného nenapĺňuje dovolací dôvod tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. Dokazovanie na hlavnom pojednávaní bolo vykonané v súlade s ustanovením Trestného poriadku, z procesného hľadiska neboli porušené ustanovenia Trestného poriadku pri vykonávaní dôkazov, a preto nie je daný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

Z horekonštatovaného vyplýva, že dovolanie nie je dôvodné, pretože nebol naplnený ani jeden z dovolacích dôvodov, ktoré obvinený uviedol v dovolaní. Najvyšší súd preto postupoval podľa § 382 písm. c/ Tr. por. a dovolanie obvineného ako nedôvodné odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 22. augusta 2013

JUDr. Štefan M i c h á l i k, v. r.
predseda senátu

Vypracoval : JUDr. Daniel Hudák

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová